

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Op weg naar Europa deze zomer? (pag. 2-3) Een triest lot voor de Argentijnse amazones

Door Jamie Gilardi

Zoals onze leden allemaal weten, hebben we meestal het gebruik van levendige beelden over vogels in de handel vermeden – zoals bij het vangen, vershippen, of in weerzinwekkende omstandigheden, zoals dood bij aankomst. In samenhang met de website en onze video ‘Where the wild Grey’s are’ denken we dat het gebruik van deze beelden inderdaad een essentieel deel uitmaakt van het verhaal en we hebben ze erbij gedaan op een hopelijk fatsoenlijke manier. We zijn ook doordrongen van het feit dat onze leden bijna allemaal vurige medestanders zijn voor een verbod op deze handel, dus we proberen niet de aandacht te trekken voor dit onderwerp, omdat we denken dat je ieder geval overtuiging nodig hebt. Ons doel hier is jullie allereerst te bedanken voor de wijze waarop onze leden deze inspanningen jarenlange hebben gesteund en terug te kijken hoe we sommige steun hebben gebruikt, als laatste om enigszins uit te leggen hoe kleine dingen zoals de ‘TradeBands’ grote gevolgen kunnen hebben om onze inspanningen om deze handel voor altijd te beëindigen.

In de afgelopen maanden hebben vele duizenden TradeBands aan WPT-leden verkocht, via Paradise Park en via een groeiend aantal organisaties en personen die enthousiast zijn over deze leuke en effectieve manier om de wilde vogels te helpen. We bedanken jullie voor jullie hulp

en steun en als je nog niet de kans hebt gehad, bestel vandaag nog een pak bandjes voor jezelf en je vrienden. We hebben ook ontdekt dat de bandjes populair zijn in dierenwinkels, dierenklinieken en vogelclubs.

Werken ze écht voor de vogels? We zijn met geestdrift vervuld om te antwoorden met een volmondig, ja inderdaad! In de afgelopen paar maanden hebben we een snel en effectief gebruik van de fondsen van deze TradeBands door steun aan het werk in Argentinië, die de huidige vangst in kaart heeft gebracht, die gericht zijn op de Blauwvoorhoofd amazones *Amazona aestiva*. Dit is om verschillende redenen belangrijk werk.

Allereerst is deze vangst van amazones de enige oogst van wilde vogels waar dan ook, die beweert als bron van inkomsten te zijn. We weten toevallig beslist niet, en hebben eraan gewerkt (met jullie hulp) om de juiste ambtenaren in de EU en USA te laten weten hoe onverantwoord deze oogst in de praktijk is.

Ten tweede wordt dit werk gedoogd en staat het onder toezicht van de Argentijnse regering, dus zouden ze hun staatspraktijken moeten naleven. Maar ons onderzoek geeft aan dat deze praktijken regelmatig worden overtreden. Twee duidelijke overtredingen zijn het gebruik van mistnetten om de vogels te vangen, die niet is toegestaan door het managementplan

en het feit dat de meeste vrijvliegende vogels, die worden gevangen en verhandeld worden volwassen vogels zijn (de legale limiet is een maximum van 20% volwassenen).

Ten derde op dit moment gaan bijna al deze vogels naar de Europese markt. En de laatste vijf jaar heeft de Argentijnse regering aangedrongen op het heropenen van de markt in de USA. Daarom denken we dat duidelijke gegevens van de praktijken van de vangers en handelaren vooral belangrijk is om beide zijden van de Atlantische Oceaan te voorzien van de huidige, accurate en onafhankelijke informatie.

Dus kun je je af vragen “kan het kopen van een paar leuke polsbandjes de papegaaien écht helpen redden?” We denken dat het kan, we kunnen zien dat het al zo is en we kijken uit naar nieuwe en creatieve manieren om deze fondsen aan te wenden om de illegale handel in wilde vogels te beëindigen.

TradeBands: groen, rood, groen/geel of groen/blauw ze worden verkocht in pakjes van minimaal 10 stuks (per post) voor € 15 bestel ze snel, want ze ‘vliegen over de toonbank.....’. Je kunt ze bestellen op www.worldparrottrust.org

Onderschriften:

Blauwvoorhoofd amazones gevangen in citrusstruiken in het noorden van Argentinië. Wettelijk zouden dit 80% jonge vogels moeten zijn, de vogels die dit jaar op export gaan waren bijna allemaal 100% volwassenen.

Eerst worden pas gevangen vogels aan een lange stok gebonden en daarna hoog in een fruitboom bevestigd met extra fruit en een strik om de vrij vliegende vogels te vangen. Eenmaal gevangen in de strikken, kunnen ze zich niet verdedigen tegen natuurlijke vijanden en sommigen kunnen worden aangevallen door een havik of andere roofvogels.

Eenmaal bevrijd uit de bomen en strikken worden ze stijf opeengepakt in kooien en naar grote steden vervoerd voor export. Tijdens het transport moeten ze snel overstappen op een niet-natuurlijk dieet en ze worden regelmatig blootgesteld aan infectieziekten vanwege de overbevolkte omstandigheden en sterven hierdoor.

Hoewel het management plan alleen het gebruik van strikken in bomen toestaat, worden mistnetten zoals hier ook gebruikt. Met hun sterke poten en bekken raken papegaaien vaak verstrikt en hangen zeer lange tijd in de netten voordat het moeizame en stressvolle proces van het ontwarren van de vogels is begonnen.

Hoewel de vangers het voorzien hebben op de Blauwvoorhoofden, die te boek staan als een “pest” voor de citrusstruiken, worden regelmatig andere niet voorziene papegaaien zoals de Maximiliaan papegaai *Pionus maximiliani* eveneens gevangen.

Berg ara's (4-7)

De race om de prachtige Roodoor ara's uit Bolivia te redden.

Door Toa Kyle, gepubliceerd door Jamie Gilardi

Op een of andere manier lijkt het niet normaal als plotseling kleurrijke vogels, uit een droog en stoffig veld aan de voet van de heuvels hoog in de Andes in Bolivia, naar boven schieten. De meeste van ons denken aan papegaaien – en misschien ara's in het bijzonder – als vogels die in weelderige regenwoudtoppen thuishoren overdekt met bromelia's en fruitige tropische vruchten. Op mijn tweede reis om deze vogels afgelopen januari te bezoeken, leken de Roodoor ara's nog even onverwacht en enigszins niet op hun plaats hier, maar hun onbevreesde en behendige gedrag in dit ruige, winderige en pittoreske landschap suggereerde aan de andere kant. Juist hoe goed deze ara's gedijen in deze unieke uithoek van de wereld, waar feitelijk hun hele voedselgebied omgeturnd is in landbouwgrond, inspireert ons om nader te kijken naar de bedreigingen van de Roodoor ara om te overleven. Tientallen jaren hebben beschermingsorganisaties ze van dichtbij gevolgd om een betere kennis van de bekende soorten te verkrijgen, die met uitsterven bedreigd worden – Spix's ara *Cyanopsitta spixii*, Hyacint ara *Anodorhynchus hyacinthus*, Lear's ara *Anodorhynchus leari*, Blauwkeel ara *Ara glaucogularis* en de Soldaten ara *Ara ambigua* – met een vleugje hoop dat de Roodoor ara's *Ara rubrogenys* redelijke aantallen in de duizenden zouden handhaven. Na een terugblik op wat er bekend en vermoed werd over de soort in het wild, maakten we ons zorgen dat de Roodoor ara's in feite meer bescherming en

steun nodig hadden dan ze totnogtoe kregen. D.m.v. de royale steun van een zéér begaafde wildlife fotograaf (en af en toe cardioloog) Bill King genaamd, en een groep toegewijde natuurbeschermers, die een show geven met vrij vliegende vogels in de National Aviary in Pittsburgh, startten we het eerste onderzoek naar de broedpopulatie van deze vogels in het wild. In navolging op zijn maandenlange gesjouw door de overstromde Beni, in het spoor van de Blauwkeel ara's, bracht Toa Kyle naar deze diepe droge valleien op de oostelijke helling van de Andes, op zoek naar alle bekende, beschreven en waarschijnlijke nestgebieden van de Roodoor ara's. Hij vertelt hier over de resultaten van zijn onderzoek. Zoals met andere bedreigde vogels hebben we altijd de hoop dat er meer vogels tevoorschijn komen. Er nieuwe broedgebieden zoals de klippen van de Lear's ara in Serra Branca, of locaties voor een soort zoals sommige nieuwe populaties van de Goudparkiet *Guaruba guarouba* die Toa vermeldde in de laatste PsittaScene. Totdat zulke ontdekkingen zijn gedaan echter, lijkt het van belang te concluderen dat de bekende populaties van de Roodoor ara's slechts de gehele wilde populatie is en daarnaar te handelen. Voortbordurend op het gepubliceerde werk van andere onderzoekers en overleggen met mensen die recente informatie over deze soort bezitten. De bevindingen van Toa vertoont een grimmig plaatje voor deze ara uit de bergen. Bijna alle bedreigingen, die in het

verleden zijn genoemd – verlies van habitat, roven uit het nest, vangen van volwassen vogels en het afschieten – zijn allemaal belangrijke en voortdurende bedreigingen voor het overleven van deze soort. De komende paar jaar is ons plan om voor bescherming te zorgen voor de resterende bekende populaties en een veelzijdige herstelpoging te ontwikkelen om de meest schadelijke bedreigingen van deze vogels in te zien en op te lossen. Van Toa Pacha Mama heeft ons vandaag niet teleurgesteld. 'Pacha Mama' vertaald Moeder Natuur in het dialect van Quechua-Spanish dat wordt gesproken in het droge binnenland van de valleien van de Andes in Centraal Bolivia, of Los Valles zoals ze daar genoemd worden. Het is een fijne dag geweest in het veld. Ik heb niet alleen Roodoor ara nesten gevonden in de buurt van de klippen, ik heb tevens paren Roodoor ara's die een spectaculaire vliegshow ten beste gaven. Op een moment in de namiddag was ik in de monding van een klein ravijn ingeklemd tussen twee grote, bloedrode zandsteenlagen. De structuur van het ravijn creëerde een windtunnel door er een sterke bries doorheen te blazen. Ik keek met ontzag hoe verschillende ara's met de kop in de naderende wind moeiteloos tegemoet gingen, hangend als vliegtuigen boven het ravijn. Af en toe schoten ze snel omhoog, gevangen in een sterke windvlaag, om slechts te draaien en weer naar beneden te duiken om zodoende hun bijna statische

zwevende positie boven de monding van het ravijn te behouden. De smalle, puntige vleugels van Roodoor ara's zijn uitstekend geschikt voor de winderige condities die men in deze woestijnachtige valleien tegenkomt. Ik heb de indruk dat ze eigenlijk niet vliegen om ergens naar toe te gaan maar eerder voor het vliegen op zich. Ondanks zijn bedreigde status was er tot op heden geen systematisch broedonderzoek voor de soort. Voorafgaande studies in 1980 en 1990 schatten dat de wilde Roodoor ara populatie tussen de 2.000-5.000 stuks ligt. Het was een moeilijk karwei, maar er bleven grote gaten in de kennis van de ecologie van de Roodoor ara's bestaan. Het was nog steeds niet bekend in welke aantallen de populatie broedde tijdens een bepaald jaar, een belangrijk gegeven om te weten als men aan het herstel van de soort werkt. Met dit in het achterhoofd vertrok ik, begin januari 2004, met de motor uit Santa Cruz met het idee om zoveel mogelijk terrein te bestuderen in het gebied dat de drie belangrijkste rivier valleien omvat waar de Roodoor ara's voor komen; de Rio Mizque, Rio Grande en de Rio Pilcomayo. Het doel van de studie was simpel. Lokaliseer en documenteer zoveel mogelijk Roodoor ara nesten als kan over een periode van drie maanden. Ik was tevens geïnteresseerd om meer te weten hoe de huidige populatie ervoor stond en om uit te vinden hoeveel er werd gestroopt. Onderweg ontdekte ik ook de leefomstandigheden van de mensen, die hun omgeving deelden met de Roodoor ara's en belangrijker nog hun houding t.o.v. de ara's en papegaaien in het algemeen. Een doorsnee dag in het veld hield in, dat ik een dorp langs de rivier binnenreed en een praatje aanknoopte met de lokale bevolking door het tonen van een foto van de Roodoor ara's. Als er ara's in de omgeving waren, huurde ik in de middag een gids om me wat mogelijke nestklippen te laten zien. Ik wachtte tot de schemering terwijl ik aantekeningen maakte, als dat kon, welke ingangen werden benut en het aantal ara's in het gebied. De volgende morgen vroeg keerde ik terug naar dezelfde klip om te weten welke ingangen mogelijke actieve nesten waren. In enkele gevallen gingen paren Roodoor ara's 's middags de holtes in, maar gingen de volgende morgen niet terug. Deze vogels waren blijkbaar geen broedparen, dat waren gewoonweg 'speelhuysjes' of mogelijke overgebleven nestplaatsen voor het aankomende broedseizoen. Kijken naar nestklippen van Roodoor ara's leverde de gelegenheid op andere paren te

zien nestelen op dezelfde rotswanden, zoals de Roodmasker aratinga *Aratinga mitrata*, Blauwvoorhoofd amazones *Amazona aestiva* en Boliviaanse muisparkiet *Myiopsitta monachus luchsii*. De laatste soort, zoals Roodoor ara's, zijn inheems in deze droge valleien. Ze zijn nauw verwant aan de Muisparkieten en zijn uniek onder papegaaien vanwege hun grote, met twijgen gebouwde nesten die ze maken aan de rotswanden. Op één gedenkwaardige dag klom ik naar een afgelegen locatie op 2.700m en maakte een observatiepost tegenover een grote, steile klip die veelbelovend leek voor wat betreft Roodoor ara nesten. Naar mate de middag vorderde, begon het koud en winderig te worden. Ik klom in mijn slaapzak en staarde naar de hemel. Het leek of ik op het dak van de wereld lag. Eén uur voor de schemering inviel, opende ik een blik tonijn om die met wat crackers te verorberen, één van mijn hoofdbestanddelen als ik ga kamperen. Tot mijn verbazing daalde van tenminste 500m hoog drie Andes condors *Vultur gryphus* in een spiraal langzaam naar beneden tot op mijn hoogte. Het aroma van mijn tonijn had hun ongetwijfeld aangetrokken. Eén voor één schoten ze verschillende malen aan mij voorbij, zo dichtbij dat ik de wind langs hun gigantische 3m brede vleugels kon horen. Ik had nog nooit zoiets groots gezien, zo majestueus in vlucht, zoals ik me in mijn kindertijd had voorgesteld dat (uitgestorven) vleermuizen *Pterodactyls* zouden vliegen. Er waren nog meerder gelegenheden dat ik het genoeg had condors te aanschouwen bij de klippen van de Roodoor ara's. De steile, 50-200m hoge rotswanden, geliefd bij de Roodoor ara's vanwege hun nesten, zijn tevens ideale zitplaatsen voor de condors. Hun aankomst zorgt er veelal voor dat de ara's wegvluchten van de rotswand, die de aaseters aanzien voor Agoeja *Geranoaëtus melanoleucus*, een bekendstaande vijand van zowel de volwassen als de broedende Roodoor ara's. De grootste concentratie Roodoor ara nesten die ik tegenkwam tijdens mijn studie was ironisch genoeg dicht bij dorpjes. De Perereta en San Carlos gemeenschappen liggen tegenover elkaar aan de Rio Mizque in het departement Cochabamba. Op minder dan 400m van het dichtstbijzijnde uit modder en riet bestaande huis bevindt zich de eerste van de twee 'moederklippen'. Ik verzon deze termen voor de klippen vanwege de 21 potentiële nesten, die ze deelden. Dit aantal vertegenwoordigt bijna 1/3 van de totale nesten die ik tijdens het onderzoek in 2004

vond. De aanwezigheid van zoveel ara's zo dicht bij mensen was in het begin een raadsel. Tijdens mijn bezoek had een aardverschuiving één van de belangrijkste snelwegen afgesloten tussen Santa Cruz en Cochabamba. Het verkeer werd daardoor omgeleid langs een weg, die op ongeveer 30m parallel liep aan de nestklippen. Een eindeloze rij vrachtwagens slingerde voorbij, waarbij grote stofwolken over de Roodoor ara's wervelden, die hun nestingen bewaakten. De vogels leken onverstoorbaar bij al die menselijke activiteiten om hen heen. Feitelijk heb ik ze één keer gealarmeerd gezien vanwege een Slechtvalk *Falco peregrinus* die plotsklaps tevoorschijn kwam en een mislukte duikpoging deed naar een paar vluchtende nestparen. Vanwege de aanwezigheid van Slechtvalken, de snelste vliegers ter wereld, zal het geen verrassing zijn dat Roodoor ara's zulke snelle vluchtters zijn. In het verleden zijn het alleen die ara's, die goed kunnen vliegen, die zich met succes kunnen onttrekken aan de aanvallen door valken en zodoende deze gave van vliegen doorgeven (via hun genen) aan de volgende generaties.

In veel opzichten is de situatie in Perereta en San Carlos een kleine wereld voor de (hopeloze) toestand van de Roodoor ara's over het grootste deel van hun verspreidingsgebied. Met uitzicht op een inkrimpende natuurlijke habitat (verlies door landbouw, openhaardhout en overbegrazing door geiten en vee), zijn papegaaien in deze vallei maïs en pinda oogsten gaan aanvallen. Iedereen waarmee ik sprak in deze gemeenschappen zagen de ara's als een pest en noemden ze chocleiros (maïseters) in plaats van Qaqa loros (Rotspapegaaien, een van de gewone namen in los valles). Het is begrijpelijk waarom de lokale bevolking zo denkt. Het overgrote deel is boer, wat de papegaaien eten, eet het gezin niet. Verhalen over ara's die oogsten aanvallen en worden neergeschoten zijn niet ongewoon. Praten over inheems en uitsterven zijn nieuwe onderwerpen om te vertellen aan deze mensen, omdat het buitenstaanders zijn die praten voer bescherming. In vrijwel alle gemeenschappen, die ik bezocht, vroegen de mensen of ik op zoek was naar Roodoor ara's voor de vangst. Ze hadden allemaal dezelfde verhalen over vreemdelingen die in de afgelopen 10 jaar in vrachtwagens aankwamen om papegaaien te 'oogsten'. De beschrijving van de methoden was eveneens hetzelfde. Er worden grote netten op grond gelegd waarbij of pinda's of maïs wordt gebruikt

als lokmiddel. Stropers wachten versholen tot het grootste aantal vogels aan de grond zit voordat ze de netten dichtklappen. Ik kwam geen stropers tegen in het broedseizoen, omdat ze waarschijnlijk actief zijn in het droge seizoen als de kuikens zijn uitgevlogen en de Roodoor ara's grote trekkende troepen vormen, die de valleien afstruinen op zoek naar schaars voedsel of oogsten om te plunderen. Troepen vormen is normaal gedrag onder vogels die geconfronteerd worden met beperkte, schaars verspreide voedselbronnen. Helaas voor de Roodoor ara's stelt zijn gedrag de stropers in staat grote aantallen vogels (50-100 stuks) werden er normaal geteld uit het wild te halen op één dag. De strategie van de stropers is logisch. Waarom met gevaar voor eigen leven rotsnesten afstropen als je een groter aantal zojuist uitgevlogen vogels kunt vangen?

Ik kwam langs een paar afgelegen dorpen waar men niet op de hoogte was van stropen, die allemaal langs een ruwe uitgestrektheid van de Rio Grande en Rio Pilcomayo lagen. Eén van deze mensen vertelde een paar onvergetelijke ervaringen, de eerste hiervan was om er zelf heen te gaan! Ik moest mijn motor over 10km grote, verspreidliggende hobbels langs de droge rivierbedding laveren om het dorp te bereiken, maar de bestemming was het waard. Het landschap gaf een surrealistisch gevoel. Grote puntige pieken verrezen plotsklaps uit de snelstromende, vuilbruine Rio Grande. Er stonden bosjes dadelpalmen aan de voet ervan, zo niet op zijn plaats op dit hoge niveau. Waarschijnlijk introduceerde de eerste Spaanse kolonisten ze eeuwen geleden. Mijn gastheer, Guido, had hier al zijn 64 jaar gewoond en had aan verhalen geen gebrek. Mijn favoriete verslag was dat van Che Guevara die op een muilezel voorbijreed tijdens zijn fatale opstand tegen de Boliviaanse regering in 1966-1967. Guido was te bang om tegen 'El Che' te praten vanwege de radio-uitzendingen die hem hadden aangemerkt als uiterst gevaarlijk. In plaats hiervan trok hij zich terug in zijn huis en keek hoe de beroemde revolutionair naar de rivier wandelde. Later las ik in de "Bolivian Diaries" van Guevara dat zijn bende guerrilla's verschillende keren zó uitgehongerd was dat ze hun toevlucht namen tot het eten van "papegaaien die in groten getale naar de rivier kwamen om te drinken". Dit als een gewoonte van de Roodoor ara herkenkend, sidderde ik bij de gedachte dat één van de lievelingen van de

socialistische afstammelingen mijn studieobjecten had gebarbecued. Ik zag op mijn eerste dag in Guido's huis, tegen schemer, meer dan 40 Roodoor ara's stroomopwaarts vliegen, dus de volgende morgen ging ik vroeg op pad op zoek naar nesten. Het terrein langs de Rio Grande was zo steil dat het 6 uur duurde om een krappe 4 km te lopen. Soms moest ik voetje voor voetje langs rotswanden tot mijn middel in het water totdat ik weer voet aan de grond kreeg. Voor mijn inspanningen vond ik slechts één aranest. Of de andere vogels verder stroomopwaarts nestelden of simpelweg niet broedden was niet bekend. Wat wèl duidelijk was, was dat ik gewoonweg niet verder stroomopwaarts kon, het landschap was te ruig. Op mijn weg terug naar Guido nam ik de domme beslissing een andere route te kiezen. Na 2 uur klimmen, kwam ik op een hoog punt dat 200m steil naar beneden afliep, een dood spoor. In plaats van slim te zijn en terug te gaan naar waar ik vandaan kwam, besloot ik naar de rivier af te dalen en van daaruit verder te gaan. Ik bedacht een manier waarbij ik eerst met een touw mijn rugzak liet zakken en dan naar beneden krom niet gehinderd door mijn spullen. Het ging goed tot ik ongeveer 15 m boven de rivier was. Met mijn zak al op rivierhoogte, verloor ik even mijn houvast, waarbij er wat stenen losraakte, één ervan landde precies op mijn rugzak, die hem in de rivier smeed. Gelukkig zat mijn "thermarest" (soort slaapzak) vol met gaten, waardoor hij altijd half opgeblazen blijft, zodoende bleef mijn zak drijven. Het was bovendien 'toeval' dat hij in een langzamer stromende zijarm van de hoofdrivier was gevallen. Daar stond ik dus, met uitgespreide armen op de steile rots terwijl ik naar mijn leven keek, zoals ik het kende, dat stroomafwaarts dreef. Alles zat erin; geld, verrekijkers, aantekeningen. Met het vooruitzicht dit alles te verliezen aan Pacha Mama, deed ik het enige wat mogelijk was om mijn spullen te grijpen voordat ze écht in de Rio Grande belandde. Ik liet los. In een flits stuitte ik opeens over wat gravel naar beneden en viel in de rivier beneden me. Al springende rende ik om te landen en mijn zak te laten stoppen, dook terug in de rivier om hem te vinden. Wonderwel had ik bij het vallen slechts een paar schrammen en een gedeukt ego opgelopen. Aantekening voor mezelf: "Ga terug zoals je bent gekomen". De resultaten van het broedonderzoek van 2004 geven een heleboel aanwijzingen voor beschermingspogingen in de toekomst. Van de ca. 400 Roodoor ara's

die ik zag, leken er maar 20% te broeden, wat oppervlakkig gezien een erg laag aantal is. Dit getal is ook interessant omdat het gelijk is aan een schatting die onderzoekers van de WPT hebben gedaan voor de Lear's ara *Anodorhynchus leari* in Bahia, Brazilië. Evenals Roodoor ara's is de Lear's ara een grote neotropische papegaai met een beperkt verspreidingsgebied in een droge, met struikgewas begroeide habitat. Hij heeft ook veel geleden onder de massale vangst en het afschieten van de volwassen vogels. De schatting van de broedpopulaties van de Roodoor ara's moet aangevuld worden met informatie over sterfte onder de nestlingen en het aantal kuikens dat jaarlijks de populatie versterkt. Toekomstige onderzoekspogingen door WPT geven hoop om deze belangrijke parameters te verkrijgen. De meeste pogingen tot broeden (2/3) werden gevonden in het gebied van de Rio Mizque. Ik vond behoorlijk wat aantallen ara's in de uitlopers van de Rio Grande en Rio Pilcomayo, maar vond geen corresponderende aantallen nesten. Het kan dat het niet-broedende vogels zijn, of het geeft aan dat er geen mogelijkheden zijn. Grote uitgestrektheden van deze uitlopers zijn moeilijk te bezoeken vanwege hun vijandige natuur en bij gebrek aan wegen. Deze gebieden van belang voor particulieren niet alleen vanwege de onbekende aantallen Roodoor ara's die er zijn maar ook vanwege hun eventuele toekomstige reservaten. Jammer genoeg zijn er op dit moment geen fatsoenlijke beschermde gebieden in deze unieke valleien in de Andes. Toro Toro National Park in de provincie Potosi bevat technisch gezien een paar gebieden in los valles maar ze kunnen het best omschreven worden als "door geiten geplunderd". Er is interesse bij de afdeling bescherming van het Ministerie van Milieu van de Boliviaanse regering om reservaten in los valles te creëren maar er is nog steeds gebrek aan expertise. Niet alleen zullen mogelijke reservaten de zo hoognodige bescherming bieden aan de Roodoor ara's, ze zullen tevens vele andere unieke flora en fauna beschermen. Ik was vooral onder de indruk van de variëteit aan cactussen tijdens het onderzoek. Bolivia staat tweede op de wereldlijst voor zijn aantal cactussoorten (200+, waarvan er 70% inheems is) na Mexico (750-900 soorten). Doordat ik in het gebied van de Roodoor ara heb gereisd, kan ik beter schatten hoe moeilijk het is om uit te vinden hoeveel vogels er nog zijn. Er zullen ongetwijfeld nieuwe afgelegen gebieden worden ontdekt

in toekomstige onderzoeken, maar intussen moet er een proactieve houding worden aangenomen, één, die het grootste doemscenario aangeeft m.b.t. de huidige populatie. Er moeten onmiddellijk acties worden ondernomen, zoals het stoppen van de illegale vangst in het droge seizoen en tevens het veranderen van de sociaal-economische omstandigheden van de

mensen die met de ara's samenleven. Toegegeven dat deze hindernissen niet gemakkelijk kunnen worden uit gebannen gezien de huidige stand van zaken in Bolivia. Bijna heel 2005 heeft in het teken gestaan van politieke onrust wat de economie van het armste land van Zuid-Amerika verder heeft lamgelegd. Afzonderlijke bewegingen worden sterker

in rijkere departementen, zoals Santa Cruz en Tarija. Maar deze uitdagingen zijn niet onoverkomelijk en zou moeten worden opgezet, al was het alleen maar om te voorkomen dat de aantallen Roodoor ara's een gevaarlijke lage grens bereiken. Pacha Mama kan het niet alleen af.

Onderschriften:

Om wat voor reden dan ook zijn sommige Roodoor ara's ongelooflijk tam, ze vinden het geen probleem dat kijkers hen op korte afstand observeren.

Hoewel het stropen van ara's van deze kliffen een grote zorg voor dit project is, zijn dit niet het enige doel. Zelfs kleinere papegaaien worden verzameld van de boomholten op een manier die de boom voor altijd onbruikbaar maakt.

Héél sociale Boliviaanse muisparkieten – nauw verwant aan de Muisparkiet – nestelen vaak in dezelfde rotswand als de Roodoor ara's.

Hoewel het thuis van de Roodoor ara's een droog landschap is begraasd door geiten, de diversiteit aan planten en dieren is opmerkelijk: cactussen zijn er heel gevarieerd en overvloedig aanwezig.

De Roodoor ara's en andere papegaaien in deze valleien zijn vooral gek op maïs en sommige velden kunnen zwaar beschadigd zijn door herhaalde bezoeken van de hongerige papegaaien. Begrijpelijk dat deze gewoonte ze niet geliefd maakt bij de plaatselijke boeren en hun gezinnen die het hele jaar door afhankelijk zijn van deze oogsten.

Roodoor ara's, mensen en hun landbouw zijn nauw met elkaar verbonden in de heuvels aan de voet van de Andes. Links pinda's en rechts maïs – geliefd bij zowel mensen als papegaaien – worden geteeld precies onder de klip waar meer Roodoor aranesten zijn dan in welke andere klip ter wereld.

Ons bezoek in januari 2005 samenvallend met het begin van het broedseizoen voor de Roodoor ara's en veel familiegroepen met jongen, zoals die op de onderste tak hier. Hoewel we hen regelmatig zagen bedelen bij hun ouders, werden ze over het algemeen genegeerd.

Wat moeten we aan met de vogelgriep (pag. 8-9)

Door Jamie Gilardi

Er gaan een heleboel verwarrende en beangstigende verhalen over de vogelgriep rond en sommige zijn meer betrouwbaar en bruikbaar dan anderen. Omdat er mensen zijn die in aanraking komen met gevangen en soms wilde vogels en omdat de mens over het algemeen zich zorgen maakt over de aspecten m.b.t. de relatie van vogel tot mens, dachten we dat het zinvol was de huidige stand van zaken te bespreken, waarover onze leden en lezers zich zorgen zouden maken, hoe je vogels onder je hoede moet behandelen en hoe je moet omgaan met vrienden en familie over dit belangrijke en snel groeiende probleem. Misschien wel het belangrijkste, de uitbraak van vogelgriep in Azië is een mogelijk groot en ernstig probleem voor iedereen op de wereld, omdat we niemand onnodig willen alarmeren, denken we dat het belangrijk voor het publiek is om goed en duidelijk geïnformeerd te zijn over de belangrijkste details. Ideaal is dat goede informatie ons allemaal zal helpen alles

volgens plan te helpen, niet noodzakelijke angsten te verminderen en tegelijkertijd de voorzorgen die we moeten treffen op de juiste tijden. Men kan boekdelen schrijven over het influenza virus en zijn relatie tot de mens, levende have en wilde dieren, zowel als over de verhalen van de voornaamste uitbraken in het verleden en er zijn mensen die dat ook doen. In dit verband en op dit moment met de huidige uitbraak in Azië kunnen we zeggen dat er twee aparte stadia van de uitbraak zijn, die belangrijk zijn om te begrijpen. Ik zal kort deze twee fasen behandelen, dan de mate van redelijke voorzorgen die men moet overwegen als de ziekte doorzet en zich de komende maanden en jaren verspreidt, bespreken. De eerste fase is als de griep in vogels wordt gevonden en kan zijn doorgegeven van vogel naar mensen d.m.v. een of ander direct contact. De exacte manier van overdracht is niet goed gedefinieerd, omdat de contacten niet zijn gedaan onder

experimentele omstandigheden. Maar het is overduidelijk dat lichamelijk contact met de vogels en hun uitwerpselen. Zowel als het aanraken of eten van vlees van gevogelte zijn de directe aanleiding om de ziekte op te doen. De aard van de griep die in Azië rondwaart (H5N1) is uiterst dodelijk voor mensen, 50-70% overleven de infectie niet. In deze fase moet men dus in direct contact zijn geweest met de besmette vogels. Er zijn een paar gevallen bekend waar de mensen het blijkbaar hebben gekregen van familieleden, maar dat is erg zeldzaam en zeker niet standaard. De tweede fase van de uitbraak – de verspreiding raakt algemeen verbreid – is niet gebeurd, maar de griepexperts wereldwijd spreken eerder over **of** het zal gebeuren dan **wanneer** het zal gebeuren. In deze fase muteert het griepvirus langzaam d.m.v. diverse processen en het virus wordt overdraagbaar van mensen naar mensen. Omdat het immuunsysteem van de meeste mensen wereldwijd totaal onbekend is met

deze soort vogelgriep, hebben ze geen goede weerstand tegen het virus. Omdat het een vogelgriepvirus is, kan het zich snel op dezelfde manier verspreiden zoals griep meestal tussen mensen wordt overgedragen. De laatste serieuze algemene verspreiding van vogelgriep van deze soort vond plaats in 1918 en doodde uiteindelijk vele tientallen miljoenen mensen over de hele wereld. Als de huidige H5N1 uitbraak zou muteren en algemeen verspreid gaat worden, voorspellen experts brede verspreiding als resultaat, sommige beter en sommige slechter dan wat gebeurde ongeveer 90 jaar geleden. Besef dat dit was voordat het vliegtuig en lang voor de auto er was, maar aan de andere kant was het ook voordat er antivirussen en antibiotica voorhanden waren.

Wederom zitten we nu in de eerste fase van deze bijzondere uitbraak en de bekende infectiehaarden zijn op dit moment beperkt tot Centraal en Zuidoost Azië. In de afgelopen weken en maanden lijkt het of het virus zich snel aan het verspreiden is of het verspreide zich al eerder dit jaar en wordt nu pas ontdekt in nieuwe en verre verspreidingsgebieden.

Er zijn bevestigde berichten over H5N1 bij wilde vogels in zuid-centraal Rusland, China en kortgeleden Kazakstan en Mongolië. Het onderwerp van bezorgdheid is hier dat H5N1 lijkt te worden gedragen door verschillende wilde enden en ganzen. Dit en ander waterwild staan op het punt te gaan trekken, waarbij ze naar Zuid Azië, Europa en Afrika gaan. Hoewel we allemaal hopen dat het virus Europa in 2005 niet haalt, is het aan te nemen dat het in de komende weken of maanden zal bereiken.

Men veronderstelt dat het verstandig is nu maatregelen te nemen, dan kunnen de

volgende mogelijkheden voor iedereen in Europa, die in nauw contact staat met wilde of gevangen vogels, het overwegen waard. Denk eraan dat iedere situatie op zichzelf staat en het nodig acht persoonlijke beslissingen te nemen wat voor, indien, stappen zijn in dit geval van toepassing. Allereerst, verhoog de bescherming van je vogels tegen blootstelling aan ziekten, ook bekend als je 'biosecurity' maatstaven. Dit kan langere quarantaine inhouden en extra testen op ziekten voor nieuwe vogels in je bestand. Denk dubbel na over het verplaatsen van vogels naar een andere locatie. Zet desinfecterende vloeistofbakken voor jezelf en alle bezoekers neer naar je behuizingen of overweeg je voliëres te sluiten voor buitenstaanders in de nabije toekomst. Verhoog bescherming van je vogels door ze minimaal of te voorkomen ze bloot te stellen aan wilde vogels (fijn gaas rond de voliëres etc.). Laat je vogels testen op vogelgriep (neem contact op met je dierenarts, dit vergt slecht een mestmonster). Ten tweede, hoewel het altijd wenselijk is om medische gegevens bij te houden van je vogels, als uitbraken van ziekten ophanden zijn, kunnen extra details zoals een lijst van bezoekers aan je huis/voliëres, een lijst van voorzorgen die genomen zijn, zoals hierboven genoemd, erg belangrijk zijn. Het is het beste om speciale kleding te dragen in je voliëres en te douchen voordat je teruggaat naar de rest van je huis of voordat je uitgaat en omgekeerd.

Autoriteiten in verschillende landen zullen verschillende reageren op de aanwezigheid van vogelgriep in gevangen en wilde vogels in je omgeving. In sommige gevallen moet men duidelijke en gedetailleerde aantekeningen kunnen

overleggen of al je 'biosecurity' maatregelen voldoende zijn gebleken om de autoriteiten te overtuigen dat je al het mogelijke doet en dat een huisquarantaine de best mogelijke optie is voor je vogels. *Leven met vogelgriep: aanwijzingen voor het doorsnee publiek*
Gebaseerd op de huidige trends en seizoengebonden migratie van vogels, H5N1 diereninfluenza of "vogelgriep" zal spoedig in het oosten of mogelijk in Centraal Europa aankomen. Omdat van het virus nog niet bekend is of het overdraagbaar is van mens tot mens, lijkt direct contact met besmette vogels van belang om het virus te krijgen. Als je van tevoren weet dat in nauw contact met vogels, hun veren of mest zal komen, draag een voorzet masker tijdens de blootstelling en douche direct erna en was de blootgestelde kleding. Ideaal is het gebruik van een masker dat strak over de neus en mond sluit. Maskers die het standaard N95 hebben of nog beter die beschikbaar zijn via <http://www.seton.co.uk>, <http://www.decoratingdirect.co.uk/Protecton/Respirators/> of vraag je dierenarts of huisarts naar een plaatselijke winkel voor zulke maskers.

Om de verantwoordelijkheid en preventieve acties bij het algemene publiek aan te moedigen, indien het virus eenmaal in Europa arriveert, stellen we de volgende stappen voor, om risico's de vogelgriep te krijgen tot het uiterste te beperken. Deze richtlijnen zijn bedoeld nuttig te zijn als preventie: iedereen die symptomen van griep voelen – koorts, hoesten, droge keel, pijnlijke spieren, etc. – moet direct naar de dokter.

Voorzorgen rond wilde vogels

1. Vermijd direct contact en voeren van alle wilde vogels. Dit houdt in het gebruik van vogelvoerbakken and het voeren van eenden en duiven in de stadsparken of –pleinen. Als je verkiest de wilde vogels te voeren, neem voorzorgen zoals omschreven hieronder bij 8 als je eet –en waterbakken vastpakt, die in aanraking komen met de vogels, hun veren of hun mest.
2. Wees voorzichtig met publieke plaatsen waar meeuwen, duiven en mussen komen, vermijd concentraties vogels en plaatsen waar ze eten en slapen.
3. Vermijd baden en zwemmen in meren, rivieren en kustgebieden met hoge concentraties watervogels: eenden, ganzen en meeuwen in het bijzonder.
4. Vermijd bezoeken aan boerderijen of huishoudens met kippen, vooral als de vogels buiten worden gehouden. Als je genoodzaakt ben ze te bezoeken, neem dan preventieve maatregelen hieronder beschreven.
5. Vermijd rechtstreekse wisselwerking zoals jagen, vastpakken en eten van wilde vogels, vooral waterwild.
6. Als je een dode vogel vindt of één die ziek lijkt te zijn, ga niet dichterbij en raak hem niet aan.

Gevogelte en andere vogels als voedsel

7. Als je verkiest kalkoen, eend of kipvlees te eten, wees er zeker van dat het goed doorbakken is voordat je het opeet. Commercieel geproduceerde eieren kunnen al gedesinfecteerd zijn voor ze worden verhandeld, maar neem extra maatregelen na het aanraken en kook ze zorgvuldig voor je ze opeet. Als je eieren rechtstreeks van de kip, een buurman of van scharrelkippen koopt, neem dan dezelfde voorzorgen alsof je de vogels hebt vastgehad.

8. Als je verkiest vogels te slachten om op te eten, draag dan beschermende rubber handschoenen en bril, waterproof schort en een voorzetmasker, dat goed om de neus en mond sluit.
9. Als je kip klaarmaakt of ander vlees van vogels om te eten, draag handschoenen en een masker tijdens het klaarmaken en was en desinfecteer daarna al je messen, bakjes, snijplanken die in contact met een rauw vogelvlees zijn geweest.

Gevangen vogels in en rond het huis

10. Als je wildvang vogels hebt, haal ze naar binnen of isoleer ze van alle wilde vogels en andere soorten wildvang vogels. Laat bovendien je wilde vogels testen op vogelgriep door je dierenarts en houdt gedetailleerde aantekeningen bij van testen en resultaten.

Het redden van de papegaaien in het Maya reservaat (10)

Door Colum Muccio, Arcas, Guatemala

Op 12 juni namen agenten van de groene politie in Guatemala een zending van 70 papegaaienkuikens in beslag, die te koop werden aangeboden op de markt in Guatemala stad. Drie mensen werden gearresteerd en aangeklaagd voor het verhandelen van levende have. De kuikens – overwegend Witvoorhoofd amazone *Amazona albifrons*, maar ook verscheidene Geelwang amazones *Amazona autumnalis* en Kaalkop papegaai *Pionus senilis* – werden te koop aan geboden tussen de US\$ 5 en US\$ 12 per stuk. Ze werden overgebracht naar het ARCAS Rescue Center in het noordelijk deel van het land van het Mayan Biosphere Reserve (MBR) en ondergaan revalidatie, en worden waarschijnlijk begin 2006 vrijgelaten. Het Wildlife Rescue and Conservation Association (ARCAS) ontvangt tussen de 200 en 600 dieren per jaar als gevolg van in beslag name bij handelaren. Zeventig procent van deze dieren zijn papegaaien, hoofdzakelijk de hierboven genoemde, zowel als Muller amazones *Amazona farinosa*. Deze papegaaien gaan door een langdurig revalidatieproces, omdat handelaren hun vleugels hebben afgeknipt, ze moeten worden uitgetrokken en ze moeten volledig in de veren zitten. Er worden vitamines aan ze gegeven om de *Onderschriften*:

Nog steeds, jammer genoeg, een heel normaal beeld in Guatemala: een straathandelaar verkoopt papegaaienkuikens.

Vrijwilligers worstelen, in het kantoor van ARCAS/Guatemala City, om de kuikens te eten te geven, die op 12 juni in beslag zijn genomen, voordat ze werden overgevoerd naar Peten.

Heeft privé-avicultuur nut voor papegaaienbescherming? (pag.11)

Tekst en foto's Eb Craven

Een aantal jaren geleden was het standaard dat veel privé-kwekers, commerciële kwekers, zelfs een paar organisaties publiekelijk verkondigden dat "avicultuur ook bescherming is". Ik groeide in het houden van vogels gedurende deze eeuw en

snelle groei van de veren te stimuleren. De papegaaien worden dan in groepjes in vliegkooien vrijgelaten, waar ze hun vliegspieren kunnen oefenen en tegelijkertijd worden ze gevoerd met voedsel uit het wild, wat wordt verzameld door de leden van ARCAS zodat ze leren wat ze moeten eten als ze terug in het wild worden uitgezet. Na zorgvuldige gezondheidsonderzoeken en in samenwerking met regeringsafdelingen van ARCAS, de National Council of Protected Areas (CONAP), worden de papegaaien losgelaten in de regenwouden van het MBR.

Jammer genoeg, echter, kunnen veel papegaaien niet worden vrijgelaten. Voornamelijk zijn dat de Geelvleugel ara's *Ara macao* wier habitat zo ernstig is teruggelopen en waarvan de prijs op de zwarte markt zó hoog is dat ze onmiddellijk na hun vrijlating bijna zeker opnieuw worden gevangen. De Geelvleugel ara's zijn tevens de meest bedreigde soort in het MBR met een totale populatie in Mexico, Belize en Guatemala van naar schatting minder dan 600!

In juli 2003, een SEPRONA ambtenaar, Hyron Peñante werd door stropers neergeschoten toen hij pas uitgekomen Geelvleugel ara kuikens in beslag had

genomen in het Laguna del Tigre Park. Vanwege zijn heroïsche optreden, nomineerde ARCAS hem voor de Disney Conservation Hero Award. Gelukkig herstelde Peñante van zijn verwondingen en op 24 september 2004 tijdens een ceremonie in Guatemala City werd hem de \$ 1.000 prijs overhandigd. De in beslaggenomen kuikens zijn in het broedprogramma van de Geelvleugel ara's van ARCAS ondergebracht, wat wordt ondersteund door de Columbus en Cincinnati Zoo's en de US Fish and Wildlife Service. Kuikens en jonge vogels uit dit programma zullen worden gebruikt om de laatst overgebleven populaties Geelvleugel ara's in het MBR te versterken. ARCAS werkt tegenwoordig samen met CONAP en SEPRONA om een uitgebreide strategie te ontwikkelen om de handel in levende dieren te controleren in het Mayan Biosphere Reserve en andere delen van Guatemala.

Voor meer informatie of als je ons wilt helpen deze prachtige vogels te redden neem contact op met Colum Muccio bij ARCAS op nummer * 502 2478-4096, 5704-2563 of arcas@intelnet.gt

ik denk, dat ik begon deze slogan als waarheid aan te nemen. Het wordt nog steeds herhaald. Maar, eerlijk gezegd, zou ik 20 jaar dit niet langer als waarheid aannemen. Dagelijkse avicultuur zal niet veel bijdrage aan

bescherming; het kan een nadeel zijn; eigenlijk is het gemaakt. Laten we eens dieper ingaan op de rede hiervan. Papegaaienkwekers, die in gevaar zijnde of bedreigde CITES-soorten hebben, zoals de Roodoor ara's *Ara Rubrogenys*,

Geelschouder parkieten *Psephotus chrysopterygius*, Goudparkieten *Guaruba guarouba*, Geelschouder blauwvoorhoofden *Amazona Barbadosensis*, om maar een paar te noemen, brengen vaak naar voren dat hun broedsucces van in gevangenschap geboren jongen overwegend ter bescherming van deze soort is. Hoe meer kuikens er worden geproduceerd, hoe veiliger de papegaaien zich bevinden op de naderende uitroeiing met uitsterven op aarde. Dat is bescherming zoals zij het zien. Het schijnt er niet toe te doen of een dergelijke redenering opgaat als de meeste van deze pasgeboren papegaaien worden doorverkocht als huisdier of voor de kweek. Er wordt niet bijgezegd dat een paar ervan ook maar enige gelijkenis vertonen met een wild exemplaar van dezelfde soort. Ja, ze zouden zich kunnen vermenigvuldigen op hun eigen wijze als ze oud genoeg zijn – meer baby's maken die theoretisch hetzelfde doen, generatie op generatie to in het oneindige. Maar in mijn optiek is dit geen échte bescherming. Allen aantallen leveren geen hoge standaards. Bescherming betekent bewaren. Het betekent behouden en veiligstellen en veiligheid garanderen – bij wildlife betekent dit zoveel mogelijk in zijn natuurlijke staat. Wat hebben duizenden in gevangenschap grootgebrachte Ara maracana's *Ara maracana* voor zin, als er niet één of wel lichamenlijk of wel geestelijk niet kan overleven in zijn eigen natuurlijk omgeving?

Ja, in het uiterste geval om papegaaiachtigen te redden met uitsterven,

Onderschriften:

Hoeveel kwekers proberen in gevangenschap hun papegaaiachtigen groot te brengen zodat in het wild kunnen overleven?

Het bezit van een handopfok huisdier die een bedreigde soort is, geeft een bepaalde 'status' aan sommige mensen.

Je omgeving naar waarde schatten. (pag. 12-13)

Hoe steun van de bevolking het overleven van de Geelvlugge ara veilig stelt.

Door Dale Forbes, Asociación Amigos de las Aves, Costa Rica, www.hatchedtoflyfree.org

In de 80-jaren wemelde het van beschermingsprojecten voor één enkele soort waarbij actiegroepen vchten om de rhinoceros, cheeta, tijger, blauwe walvis en vele anderen te redden. Mensen verklaarden 'de oorlog' aan stropers en maakte héél veel 'drukke'. In de 90-jaren begonnen de mensen te zien hoe bescherming van één soort samenhang met de bescherming van hele ecosystemen. Regelmatig werden charismatische soorten een vlaggenschip ter bescherming van natuurlijke gebieden. Nog steeds lijken de

hebben aantallen in gevangenschap een beschermingswaarde. Voor de Kakapo *Strigops habroptilus*, voor de Spix ara *Cyanopsitta spixii*, voor de Oranjebuik parkiet *Neophema chrysogaster*, zelfs voor de Blauwkeel *Ara glaucogularis* en de Hyacint ara's *Anodorhynchus hyacinthinus* tot een paar jaar geleden. Aantallen geven een "populatiebuffer" aan, die zogezegd fouten afdekken, waardoor de maatstaven tot bescherming zonder vrees door kunnen gaan totdat de laatste vogel in het wild en in gevangenschap (zoals simpelweg in het oosten van Amerika met de Carolina parkiet *Conuropsis carolinensis* en de Trekduif *Ectopister migratorius* is gebeurd). Maar belangrijk hierbij is dat als er eenmaal een redelijk aantal van deze zeldzame kromsnavel in de avicultuur zijn gekweekt, dan komt er snel een vraag naar kwaliteit en niet naar kwantiteit. Vogelkwekers zijn er gek op te verkondigen dat het kweken met papegaaien de druk op de handel van wilde populaties vermindert zodat de import en de smokkel afneemt. Na gezien te hebben wat er is gebeurd met de mooie Zonparkiet *Aratinga solstitialis* in de jaren 80 toen de prijs daalde met meer dan 95% toen de beschikbaarheid groeide, was ik het hiermee eens. Nu niet meer. De vangst en import en smokkel gaan onverminderd door, ongeacht hoeveel jongen uit de avicultuur er ook worden gekweekt. De winstmarges op wildlife zijn té groot, en er schijnt altijd wel iemand te zijn, die wil betalen voor een gevangen papegaai, ongeacht hoeveel 'overschot' kwekers op

een gegeven moment in de verkoop hebben. In gevangenschap gekweekte jongen kunnen de handel in sommige westerse landen, waar import verboden is of zeker verboden zou moeten worden, vullen. Maar de handelstrajecten zijn tijdelijk alleen maar lastig, dan beginnen het Midden Oosten en Azië of Derde Wereldlanden opnieuw. Dus waar is het met de privé-avicultuur fout gegaan m.b.t. behoud? In stelregels en doelen hebben we ons gericht op de industrie en onszelf. Kwaliteit geen kwantiteit, toch? Er moet naar elk jong afzonderlijk gekeken worden of het in zijn geheel bijdraagt tot behoud van zijn soort, niet als weer een getal bovenop het eindresultaat van een productie totaal. Als hobbyist beoordeel ik een papegaaijong graag op zijn 'wilde kennis van zaken' d.w.z. zijn vaardigheid om te overleven, reproduceren en zijn karakteristieke kenmerken door te geven, indien er ooit naar gevraagd wordt. Neem dit af en toe in overweging. Stel dat een orkaan overkwam en sommige huisdieren of handopfok papegaaien werden gedwongen hun vrijheid te krijgen, of een brand dwingt je plotsklaps al je papegaaien vrij te laten omdat ze anders zouden verbranden. Wie zou de lichamelijke training, de kennis van zaken, de wilde kennis hebben om daarbuiten te overleven? Nu ben je een aviculturist die denkt aan behoud.....

Wordt vervolgd in het volgende nummer.

beschermers terrein te verliezen. Beschermers begonnen mensen te zien als een rampzalig obstakel voor hun werk, omdat lokale bevolkingen de allerlaatste rhinoceros weghaalde of de prachtige tijgerin (ze was haar kinderen aan het opeten) afschoten. Kortgeleden echter begonnen beschermingspogingen mensen te zien als een belangrijk fundament voor programma's tot behoud van de soorten; maar de grote vraag voor wereldwijde bescherming blijft: "Hoe kunnen we

mensen zover krijgen dat ze hun omgeving beschermen?" De Geelvlugge ara werd vroeger over 85% van Costa Rica gezien, maar vangst voor de internationale handel en vernietiging van het woud heeft deze talrijke vogel teruggebracht tot maar vier locaties. CITES-regelgeving heeft langzaamaan de vangst voor de internationale markten ingedamd, maar volwassen zowel als jonge vogels worden nog steeds voor de verkoop binnen Centraal Amerika weggehaald. Papegaaien zijn uiterst populaire huisdieren

in Costa Rica waarbij de schitterend gekleurde Geelvleugel ara *Ara macao* het hoogst geprijsd en duurste van allemaal is. Gedreven door hebzucht moet een nestrover een actief nest kunnen vinden en heeft de steun (of onverschilligheid van de lokale bevolking nodig. Slechts door de beschermingsethiek van de bevolking kan de hebzucht van een paar worden beperkt. In september 2002 werden er zeven in gevangenschap geboren Geelvleugel ara's teruggezet in het gebied van Punta Banco in het zuiden van Costa Rica door de Asociación De las Aves. Het was bijna dertig jaar geleden dat men ara's kon zien cirkelen boven de bomen van dit regenwoud. Hun terugkeer naar het gebied signaleerde meer dan alleen het begin van een herstelprogramma, maar was tevens een teken van een groeiend besef onder de mensen van het gebied. De pitch aan de voorkant van het strand lag precies midden in het dorp van Punta Banco en de 80 inwoners komen vaak, als de zon langzaam in de Stille Zuidzee zakt, gezellig bij elkaar rond het cricketspel. Achter het dorp verdwijnt het land de heuvels in van het tropisch regenwoud en weiden die zich uitstrekken tot de Panamese grens, slechts 9km ver. Met de ontwikkeling van het beschermingsbewustzijn in het gebied is tegelijk de Tiskita Jungle Lodge gebouwd, een ecotoeristisch reservaat gespecialiseerd om mensen de gelegenheid te bieden het wilde regenwoud met een vleugje comfort te ervaren. De economische waarde van de lodge biedt in de omgeving werk aan een groot aantal lokale dorpingen voor levensonderhoud en heeft er toe bijgedragen het gevoel te ontwikkelen dat milieubescherming niet alleen een economisch voordeel is, maar ook wezenlijk belangrijk is. Twee jaar geleden begonnen we de vrijgelaten ara's van dichtbij te volgen. We moesten eerst een wetenschappelijk protocol opzetten om gegevens te verzamelen. We realiseerden ons weldra dat om de bewegingen van de ara's door het heuvelachtige, beboste terrein te kunnen volgen ongelooflijk moeilijk was en elke ara kon in een paar minuten verdwijnen door domweg de heuveltop over te vliegen. Een vlucht van zes minuten van de ara's zou ons méér dan een uur lopen kosten! Het was alsof we overal ogen nodig hadden in het 15km² grootte gebied van de ara's. "Heb je vandaag de

ara's gezien?" werd onze stereotype vraag als we gezinnen bezochten en met de mensen spraken overal waar we kwamen. We noteerden nauwgezet de waarnemingen van de lokale bevolking en deze gegevens doorliepen een lange weg om een meer compleet plaatje van de algemene verspreiding van de ara's te krijgen. Weldra merkten we dat de inwoners meer aandacht aan de ara's (troepenaantallen zagen, richting van de vlucht en tijd van de dag) gingen besteden, omdat ze regelmatig vragen kregen over waarnemingen. Toen gebeurde iets onverwachts. Hoe meer de mensen de ara's zagen, hoe meer ze ze op prijs stelden – en bewonderden. En weldra begonnen ze ze aan vrienden en bezoekers te laten zien en waren zichtbaar geroerd bij het zien ervan. Het blijkt dat deze waardering niet alleen te maken had met de uiterlijke schoonheid van de ara's, maar tevens dat de ara's een reële waarde voor ze betekenden: ze symboliseren de schoonheid en vrijheid voor de mensen, natuurlijke wonderen en hernieuwde kansen. Iedere dag dat de ara's boven Punta Banco werden gezien en nog steeds zie ik kinderen de klas uitrennen om een glimp van de krijsende ara's op te vangen als ze overvliegen. Bescherming begint bij huis. Eenmalige beschermingsflitsen kunnen bruikbaar zijn, presentaties gebaseerd op nieuwe ideeën en beschermingsdoelen kunnen zowel interessant als informatief zijn, maar inzichten veranderen niet in een dag. Om het inzicht van een mens te veranderen, moet men een ontwikkeling van de bewustwording van een hele gemeenschap(of populatie) ontwikkelen. Dit kan alleen met een normale wisselwerking en versterking van beschermingsideeën en -idealen, het meest effectief door een levend voorbeeld. Mensen en gemeenschappen reageren goed op beschermers, die zowel gedreven zijn over hun werk en gevoelig zijn voor de behoefte van de mensen. Met dit in ons achterhoofd leven en werken we met de mensen in het gebied, door te proberen nooit belerend te zijn, maar bereid zijn te "praten" over de ideologieën met onze nieuwe vrienden. Vrijwilligers en onderzoekers worden aangemoedigd elkaar te ontmoeten en vrienden te worden met zoveel mogelijk mensen uit het gebied. We gaan regelmatig op bezoek aan huis om de bewoners te ontmoeten en vragen/praten

over de ara's, in de wetenschap dat iedere nieuwe vriend die we maken niet alleen een persoonlijke vriend is, maar ook een van de ara's. Dit netwerk van 'vrienden van de vogels' (Amigos de las Aves in Spaans) heeft als bijkomstig voordeel dat we overal ogen hebben, die kijken naar degene die de dieren kwaad doen ten eigen faveure. Het is duidelijk dat de waardering van één soort resulteert in een intensere zorg voor de natuur in zijn geheel. Dit concept heeft ook in het voordeel van de ara's gewerkt vanwege de Tiskita Jungle Lodge een lokaal zeeschildpaddenproject. De bewustwording van de hele bevolking ontwikkelt een waardering voor, en een verlangen om het natuurlijke milieu te beschermen en mensen die het wezenlijke (of buitenissige) profijt van bescherming kan inzien, zal niet aarzelen die te beschermen. Het milieu moet een prijskaartje krijgen. Veel projecten hebben dit geprobeerd door er een geldelijk beloningssysteem voor de gemeenschappen in het leven te roepen, maar deze projecten missen de financiële basis om een belangrijke bijdrage aan de inkomens van alle mensen in het gebied te leveren. Bovendien daadkrachtige regelgeving en management negeren buitenstaande bureaus de mogelijkheid tot educatie gebaseerd op wederzijds respect, vriendschap en vriendelijkheid. We hebben gemerkt dat het ontwikkelen van een beschermingsethiek door "osmotische vriendschapseducatie" een waardevol systeem voortbrengt wat eenvoudigweg gebaseerd is op de aanwezigheid van soorten en ecosystemen. Zoals één inwoner zei: "Ik wil dat mijn kinderen en kleinkinderen deze (dieren) kennen... en wel hier". Deze wens tot bescherming verzekert het succes van bescherming in het gebied van Punta Banco. We hebben nu 34 Geelvleugel ara's die de hemel van Punta Banco opluisteren, klaar om de levens van de volgende generatie Costaricanen op te vrolijken.

Dankbetuigingen:
Asociación De Las Aves bedankt het Ministerie van Milieu (MINAE), Peter Aspinal, Tiskita Jungle Lodge en de bevolking van Punta Banco voor hun onvermoeibare steun. Persoonlijk bedank ik Colleen Down en Louise Warburton voor hun inspiratie en aanmoedigingen.

Eenmansactie om een verandering te bewerkstelligen

Tekst en foto's Sharon Karagozlu

De markt in Istanbul was een snikhete plaats midden juni. De combinatie van opkomende hitte van het plaveisel en vervuiling van auto's en passerende schepen maakte van ademen een behoorlijke inspanning. De marktplaats was gevuld met Turken, die hun dagelijkse bezigheden deden. Er zijn veel dierenwinkels in deze buurt en de meeste verkopen vele soorten papegaaien. Ik was benieuwd in wat voor omstandigheden de vogels werden gehouden, dus besloot ik dit verder te onderzoeken. Bijna alle dieren die ik zag waren verstoken van eerste behoeften zoals eten, water, speeltjes en goed bodemmateriaal. De Grijs-roodstaarten *Psittacus erithacus* die ik zag zaten in een kooitje, waardoor ze in hun vuil zaten en ze werden gevoerd met alleen maar zonnepitten - helse omstandigheden in vergelijking met de mangrove bossen in Afrika. Toen ik in hun ogen keek zag ik verwarring, gebrek aan levenslust misplaatst leek achter de spijlen van een kooi.

Turkije importeert net als de rest van Europa nog steeds wildvang papegaaien voor de handel. Veel Turkse inwoners zijn verrukt om een dergelijk exotisch dier te hebben en veel vogels worden in een

opwelling gekocht. Er bestaat weinig informatie in Turkije wat alleen al de verzorging van zulke wilde schepsel zou uitleggen. Zodoende belanden veel papegaaien in een kooi, slecht gevoerd en niet goed opgevoed vanwege onverschilligheid.

Op mijn vele reizen naar Turkije was ik van plan hier iets aan te doen. Hoe kan ik deze zielige papegaaien helpen? Ik kan ze niet allemaal kopen en terugbrengen naar regenwouden, savannen en bossen. O, wat zou ik dat graag willen. In plaats hiervan ben ik artikelen gaan schrijven en verteld over hun verschrikkelijke situatie. Er deed zich de gelegenheid van mijn leven voor. Mijn man en ik werden uitgenodigd voor een diner in San Fransisco, waar bij de Premier van Turkije Tayyip Erdogan en zijn vrouw Emine aanwezig zouden zijn. Ik wist niet zeker of ik de gelegenheid zou hebben met ze te praten, maar als dat het geval zou zijn, wilde ik voorbereid zijn om deze onderwerpen, die me vreselijk stoorden, aan te kaarten. Dus ging ik naar de website van WPT en printte het artikel, dat bespreekt hoe belangrijk de importstop voor wildvang vogels is, om aan hem te geven. Ik stopte ook een aantal polsbandjes in mijn tas om te geven.

Geluksvogels, we zaten naast de tafel van de premier en ik kon een paar keer met hem praten. Ik gaf hem het artikel en de polsbandjes. Hij deed direct een bandje bij zijn vrouw om! Hij leek het leuk te vinden dat ik hem deze dingen gaf. Ik hoop dat hij de tijd neemt om het artikel te lezen, de website bezoekt en meer leert over de verwoestende invloeden van de vogelhandel in zijn land. Het zou het beste voor Turkije zijn om een handelsverbod voor te staan, vanwege hun belang tot toetreding tot de Europese Unie en zijn "gepasseerd" deels door de rechten voor mensen en dieren.

Er zal een dag komen dat geen enkele papegaai nog angst voor een stroper zal hebben, omdat de vogelhandel niet meer bestaat en de vraag naar wildvang vogels is opgedroogd. Alleen dan zullen de papegaaien écht vrijvliegen.

Als je de premier wilt aanmoedigen om de import van wildvang papegaaien naar Turkije te stoppen, schrijf dan naar:
Prime Minister Tayyip Erdogan
AK PARTI GENEL MERKEZI
Ceyhun Atif Kansu Cad.
No. 120 Balgat
Ankara, Turkey

Onderschriften:

Baris en Sharon Karagozlu, Premier Tayyip en zijn vrouw Emine samen in San Fransisco.

Sharon praat met de premier over de verwoestende effecten van de dierenhandel in zijn land en laat hem de polsbandjes zien, die worden verkocht om de campagne te promoten.

Papegaaien op de Turkse markten worden verkocht in dezelfde kooien waarin ze worden tentoongesteld. De meeste vogels zullen hun levenlang in een véél te kleine kooi zitten om hun vleugels uit te spreiden.

Vertalingen Ria Vonk